

Невиконання принципалом обов'язків за договором надання гарантії як спосіб уникнення відповідальності

На основі Постанови Верховного Суду України від 21 лютого 2020 року у справі № [910/23450/17](#).

Законом України «Про публічні закупівлі» передбачено, що замовники під час здійснення закупівель можуть використовувати такі ефективні інструменти, як забезпечення тендерної пропозиції та забезпечення виконання договору про закупівлю. Забезпечення передусім покликане дисциплінувати учасників закупівель та контрагентів. Адже при невиконанні певних умов тендерної документації чи договору забезпечення може бути стягнуто і учасник чи переможець закупівлі зазнає грошових втрат. У відносинах, пов'язаних із забезпеченням, інколи виникають певні труднощі, а тому в нижченаведених судових рішеннях розглянемо позиції судів, на які варто звернути увагу кожному замовникові.

Замовник звернувся з позовом до банку-гаранта та переможця торгів про солідарне стягнення коштів за банківською гарантією в розмірі 330 000,00 грн.

Позовні вимоги мотивовані тим, що договір про закупівлю з переможцем укладено не було, а тому на підставі частини третьої статті 24 Закону України «Про публічні закупівлі» забезпечення тендерної пропозиції не повертають, а банк-гарант зобов'язується сплатити на користь бенефіціара грошову суму у випадку непідписання учасником, який став переможцем торгів, договору про закупівлю.

Протоколом тендерного комітету від 29.09.2017 визначено переможця процедури закупівлі та прийнято рішення про намір укласти договір про закупівлю. **Замовник 13.10.2017 надіслав на адресу переможця лист з пропозицією підписати договір** поставки товару у строк до 19.10.2017. Однак, як встановлено судами, договору за результатами відкритих торгів про закупівлю між переможцем торгів і замовником не було укладено.

Замовник 20.10.2017 надіслав на адресу банку-гаранта лист із вимогою сплатити

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело: https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/sudova-praktika/nevykonannia-pryntsypalom-obov-iazkiv-za-dohovorom-nadannia-harantii-iaak-sposib-unyknennia-vidp-ovidalnosti/

забезпечення за гарантією, у відповідь на який **банк-гарант повідомив, що ця вимога не підлягає задоволенню**, оскільки відповідно до пункту 1.4 договору гарантії така гарантія вступає в силу з моменту повного грошового покриття принципалом (учасником) і діє по 31.10.2017 включно. **У зв'язку із невиконанням принципалом обов'язку щодо надання повного грошового покриття цієї гарантії вона не набрала чинності, а отже зобов'язання банку щодо сплати гарантії бенефіціару за нею не виникли.**

Звісно, така хитрість банку-гаранта не могла залишитися без уваги, а тому в іншому судовому процесі замовник визнає недійсним з моменту вчинення пункт 1.4 договору про надання гарантії між принципалом (учасником) та банком-гарантом у частині «Гарантія вступає в силу з моменту повного грошового покриття принципалом на відповідних рахунках гаранта». Так, суди дійшли висновку, що **договір про надання гарантії разом з пунктом 1.4 цього договору не направлений на настання реальних наслідків, оскільки вказана подія може і не настати, що в такому разі є способом уникнення відповідальності** щодо неукладення договору про закупівлю за результатами торгів у визначений строк зі сторони переможця, і це не супроводжується наслідками для переможця у вигляді сплати гарантії в разі настання гарантійного випадку, що суперечить моральним засадам та принципам добросовісності.

За результатами судових розглядів було задоволено позов замовника щодо стягнення з банку-гаранта суми забезпечення.

Висновки

Факт своєчасної відправки замовником переможцеві листа з пропозицією підписати договір засвідчує належне виконання замовником обов'язку здійснити дії, направлені на підписання договору.

Замовник може подати позов про визнання недійсними деяких положень договору, стороною якого він хоча і не є, але якщо такий договір впливає на інтереси замовника.

Після виконання замовником обов'язку здійснити дії, направлені на підписання договору, обов'язок підписати договір виникає в переможця.